Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province

Duangjan Kaewkongpan[1], Pattaranai Chaiprom[2], Duangporn Oonjitt[3], Dujjit Kernchaiwong[4], Chisapath Choothong[5], Haruthai Thaisuchat[6] and Pornsawan Maneethong[7]

[1,2,5,6]Faculty of Science, Lampang Rajabhat University, Thailand

[3]Faculty of Education, Lampang Rajabhat University, Thailand

[4]Pa Tanna Krua Municipality, Lampang, Thailand

[7]Faculty of Humanities and Social Sciences Lampang Rajabhat University, Thailand

[1]Corresponding E-mail: duangjan.kkp@hotmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0005-0499-4924

[2] E-mail: pattaranai.cha@gmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-0260-8357

[3] E-mail: duangporn@g.lpru.ac.th, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-7431-6206

[4]E-mail: noonoi_70@hotmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0005-8082-5065

[5]E-mail: cc.chisapath@lpru.ac.th, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2937-4084

[6]E-mail: haruthaithai@yahoo.com, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-2019-6069

[7]E--mail: Maew_maneetong@hotmail.com, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-6969-7295

Received 13/10/2024 Revised 15/10/2024 Accepted 15/11/2024

Abstract

Background and Aims: Lifelong learning for the elderly is essential to increasing their ability to be self-reliant. This research aims to 1) design an innovation to promote lifelong learning according to the needs of the elderly in Pa Tan Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province, and 2) study the results of the development of lifelong learning of the elderly who received the innovation to promote lifelong learning according to the needs of the Pa Tan Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province.

Methodology: The sample group used in this research was the elderly aged 60 years and over who were members of the Quality of Life Development Center of Pa Tan Nakrua Subdistrict Municipality, Mae Tha District, Lampang Province, totaling 50 people. The research instruments used were 1) semi-structured interviews, 2) questionnaires, 3) field notes, 4) group discussions, and 5) audio recorders. This research was mixed-method research, collecting and analyzing data in several ways. The quantitative data analysis in this research used descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative data analysis used content analysis, clustering using content analysis, and interpretation.

Results: The research results found that 1) The survey of the needs of the elderly to use the data to design the innovation to promote lifelong learning according to the needs of the elderly in the community of Pa Tan Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province, with the self-learning content framework to be consistent and appropriate for the basic needs in all 4 areas: 1) Physical

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

needs, 3 hours; 2) Mental needs, 6 hours; 3) Social needs, 6 hours; and 4) Economic needs, 9 hours, totaling 24 hours. 2) The results of the development of lifelong learning of the elderly who received the innovation to promote lifelong learning according to the needs of the community of Pa Tan Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province. The overall result was that the mean was 4.60 and the standard deviation was 0.62, which was at the highest level.

Conclusion: The design of innovation to promote lifelong learning according to the needs of the elderly in Pa Tan Subdistrict, Mae Tha District, Lampang Province, has a self-learning content framework to be consistent and appropriate with the four basic needs: 1) physical needs, 2) mental needs, 3) social needs, and 4) economic needs, so that the elderly can live happily.

Keywords: Lifelong Learning; Needs; Elderly; Innovation

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: **https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479**

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชน ตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ดวงจันทร์ แก้วกงพาน[1], ภัทรนัย ไชยพรม[2], ดวงพร อุ่นจิตต์[3], ดุจจิต เขื่อนชัยวงค์[4], ชิสาพัชร์ ชูทอง[5], หฤทัย ไทยสุชาติ[6] และพรสวรรค์ มณีทอง[7]

[1,2,,5,6]คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
[3]คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
[4]เทศบาลป่าตันนาครัว
[7]คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุมีความสำคัญยิ่งต่อการเพิ่มความสามารถของผู้สูงอายุให้พึ่งตนเองได้ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และ 2) ศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม 3) แบบบันทึกภาคสนาม 4) การสนทนากลุ่ม และ 5) เครื่องบันทึกเสียง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธี การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติบรรยาย ประกอบด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การจัดกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และการตีความ

ผลการวิจัย: ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า 1) การสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อนำข้อมูลมาออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีกรอบเนื้อหาเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย จำนวน 3 ชั่วโมง 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ จำนวน 6 ชั่วโมง 3) ด้านความต้องการทางสังคม จำนวน 6 ชั่วโมง และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ จำนวน 9 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง 2) ผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.62 อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผล: การออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีกรอบเนื้อหาเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ 3) ด้านความต้องการทางสังคม และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ: การเรียนรู้ตลอดชีวิต; ความต้องการ; ผู้สูงอายุ; นวัตกรรม

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาแนวโน้มของผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจำนวนและสัดส่วนมีการเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ทำให้โครงสร้างประชากรในปัจจุบันก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) กล่าวคือ มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และเมื่อเข้าสู่ “ระดับก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ” นอกจากนี้เมื่อคาดประมาณประชากรไปอีก 20 ปีข้างหน้าปี 2583 พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ จะมีจำนวนผู้สูงอายุกลุ่มวัยปลายมากถึง 3.4 ล้านคน และมีอัตราเพิ่มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 5.63 ในขณะที่กลุ่มวัยอื่น ๆ มีอัตราเพิ่มผู้สูงอายุลดลงตั้งแต่ปี 2573 แสดงว่าตั้งแต่ปี 2573 หรือ 10 ปีต่อจากนี้จะเกิดปรากฏการณ์ที่ผู้สูงอายุเริ่มมีอายุยืนยาวขึ้นและเสียชีวิตลดลง จึงทำให้จำนวนผู้สูงอายุวัยปลายมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ในอนาคต (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2564) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560–2579 ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้กล่าวถึงบริบทของการจัดการศึกษาไว้ว่า ในเชิงโครงสร้างประชากรช่วงปี พ.ศ. 2553-2574 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย ซึ่งเป็นผลจากอัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงยกเว้นประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมสูงวัย ปัญหาโครงสร้างประชากรนี้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเนื่องจากอัตราการพึ่งพิงจะเพิ่มสูงขึ้น

การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นผู้สูงอายุมีพฤฒิพลัง (Active Ageing) คือ กระบวนการในการส่งเสริมศักยภาพอันสูงสุดเพื่อให้มีสุขภาวะที่ดี การมีส่วนร่วม มีความมั่นคงปลอดภัยด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีตามช่วงชีวิตของปัจเจกบุคคล (World Health Organization, 2002) ซึ่งจะส่งผลให้ผู้สูงอายุเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาวะที่ดี (Healthy Aging) มีความสามารถตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการชราที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมการส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุให้เป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพเป็นสิทธิมนุษยชนที่ผู้สูงอายุควรได้รับ (Human Right of Older Adult) เป็นการส่งเสริมการมีชีวิตที่อิสระ (Independence) การมีส่วนร่วม (Participation) กับสังคม การมีศักดิ์ศรี (Dignity) การได้รับการดูแล (Care) การส่งเสริมให้สามารถจัดการชีวิตได้ด้วยตนเอง (Self- Fulfillment) พยายามพึ่งพาตัวเองให้มากที่สุด เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) สามารถที่จะคงไว้ซึ่งการมีส่วนร่วมกับสังคม (Active Engagement with Life) ลดความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคและความพิการ (Low Risk of Disease & Disease-Related Disability) คงไว้ซึ่งความสามารถในการทำหน้าที่ของร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ (High Mental & Physical Function) (Martha, et al., 2002) การส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นอีกแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น หลายหน่วนงานให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุและได้กำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาผู้สูงอายุเป็นประเด็นระดับนานาชาติ อีกทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุในประเทศไทย โดยสภาการศึกษา พบว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุประเทศไทยทั้ง 4 ภาค มีหลายแห่งที่ชมรมผู้สูงอายุร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เปิดโรงเรียนผู้สูงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ แต่การส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุไทยยังไม่สามารถจัดได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้สูงอายุจำนวนน้อยที่มีโอกาสได้เรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ส่วนรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly’s Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

ในประเทศที่คัดสรรและให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ พบว่าทุกประเทศให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ แต่ละประเทศมีจุดเด่นต่างกันไป

การศึกษาเป็นเครื่องมืออีกวิธีการหนึ่งของรัฐในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกวัยในชุมชนและสังคมเพื่อตอบเป้าหมายการพัฒนาดังกล่าว แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ระบุแนวทางการจัดการศึกษาโดยให้ยึดหลัก การจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่มีค่าใช้จ่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ทุกช่วงวัยตั้งแต่เกิดจนตายเพราะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ สามารถปรับตัวที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อน (สุมาลี สังข์ศรี, 2544) เพราะถึงแม้ว่าจะเป็นวัยสูงอายุแต่ยังคงต้องการด้านการเรียนรู้ส่งเสริมศักยภาพด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต เหตุผลที่สำคัญที่ผู้สูงอายุยังต้องการการเรียนรู้คือให้มีสุขภาพกาย ใจที่ดี สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเองภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สามารถประกอบอาชีพและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและสังคม เพื่อบริหารจิตใจและกระตุ้นจิตใจลดการสูญเสียความทรงจำ เป็นต้น (สุธีรา บัวทอง, สุทธิพงศ์ สภาพอัตถ์, และศิริณา จิตต์จรัส, 2558) สอดคล้องกับอาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2555) ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลการให้บริการการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุของประเทศไทยพบว่า กรณีศึกษาที่ดีของประเทศไทยมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ตามแบบวิถีไทยในการพัฒนาส่งเสริมและการจัดกิจกรรมการจัดการศึกษา/การเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุให้เป็นลักษณะพิเศษแก่ผู้สูงอายุ ครอบครัว และชุมชนอย่างแท้จริง มีการบูรณาการในกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเตรียมความพร้อมไปสู่กิจกรรมที่เน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า ตลอดจนการพัฒนาครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดเพื่อให้สามารถนาความรู้ไปใช้ในการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของสังคมและประเทศชาติต่อไป นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ประเทศไทยมีจุดเด่นเรื่องการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ คือ มีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุมีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติมีแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ มีกองทุนผู้สูงอายุ มีการจัดทำรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยเสนอต่อรัฐบาลเป็นรายปี ซึ่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุได้กำหนด “สิทธิของผู้สูงอายุ” ที่จะได้รับการบริการและการดูแลจากภาครัฐไว้หลายเรื่องรวมทั้งสิทธิที่จะได้รับ “การศึกษา” ดังนั้นผู้สูงอายุจึงมีสิทธิได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับคนวัยอื่น ๆ และเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธินั้น

จากสถิติจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดลำปาง แสดงให้เห็นได้ว่า จำนวนผู้สูงอายุมีจำนวนที่มากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรในจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งปี 2564 ข้อมูลกรมการปกครอง พบว่าจังหวัดลำปาง มีผู้สูงอายุจำนวน 177,944 คน คิดเป็น 24.4 % ของประชากรทั้งจังหวัด นับว่าจังหวัดลำปางเป็นสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว คือ มีผู้สูงอายุมากกว่า 20 % ของจำนวนประชากรและยังเป็นจังหวัดที่มีผู้สูงอายุเป็นอันดับ 1 ของประเทศ การออกแบบชุมชนเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ ให้ทุกวัยอยู่ร่วมกันได้ และดูแลผู้สูงอายุให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความสามารถในการพึ่งพาตัวเองให้นานที่สุด เช่น การส่งเสริมกิจกรรมของผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รวมกลุ่มกันทำกิจกรรมตามที่สมาชิกกลุ่มต้องการ ทั้งการดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้ผู้สูงอายุพึ่งตัวเองได้นานที่สุด ความรู้ ทักษะต่าง ๆ การสร้างอาชีพรองรับสังคมสูงอายุ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

ภายใต้การบริหารและจัดการโดยเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว มีสินค้า O-TOP ประจำตำบล ได้แก่ ถั่วอบสมุนไพรบ้านนากว้าว สินค้าจากวัสดุเหลือใช้ (Recycle) บ้านหัวฝาย เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์ และพุ่มกระถิน และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น หมอนรองนั่ง พรมเช็ดเท้า น้ำยาล้างจาน และอื่น ๆ ซึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มาจากผู้สูงอายุ เมื่อศึกษาลักษณะประชากรก่อนวัยผู้สูงอายุอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากงานวิจัย เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัยของประชากรก่อนวัยสูงอายุ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบว่า ความพร้อมสู่สังคมสูงวัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและต่ำ ร้อยละ 47.35 และ 28.16 ตามลำดับ ด้านสุขภาพภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านเศรษฐกิจในระดับต่ำ และยังพบว่า ปัจจัยด้านจำนวนบุตร อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และการมีเงินออมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (กฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสยัมภู ใสทา, 2564) ประกอบกับในการลงพื้นที่ตลอดการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ในปีงบประมาณ 2566 ได้พบว่า พื้นที่ตำบลป่าตันเป็นพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ มีการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง มีการเพิ่มของสมาชิกโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี แต่ยังมีความไม่ครอบคลุมจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่ด้านการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ เช่น การส่งเสริมด้านทักษะอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ โดยใช้ต้นทุนน้อย หรือแม้แต่การวางแผนดูแลสุขภาพตนเอง ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้เข้าสังคมผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เน้นการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัย (Intergenerational Learning)

จากการจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่ในปัจจุบันนี้ ทำให้หน่วยงานหลายภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันได้ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับวัยผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) สิ่งที่ตามมาคือ ผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุทั้งทางร่างกายและจิตใจทำให้หน้าที่ต่าง ๆ ของผู้สูงอายุลดลงส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคม ปัญหาทั้งทางกายและจิตใจ นอกจากนี้ทนงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข และคณะ (2557) ได้กล่าวไว้ว่าสำคัญอีกประการที่จะช่วยส่งเสริมคุณค่าของผู้สูงอายุให้มีความสามารถในการพึ่งพาตัวเองได้มากขึ้นและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมให้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม คือ ระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และช่วยให้ผู้สูงอายุรู้เท่าทันในการดำเนินชีวิต และสามารถปรับตัวได้ภายใต้สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการเพิ่มความสามารถของผู้สูงอายุให้พึ่งตนเองได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ศึกษานวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุและความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบนวัตกรรมการเรียนตลอดชีวิตของผู้สูงอายุซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของผู้สูงอายุต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในการตอบสนองหรือพฤติกรรมซึ่งเกิดขึ้นทั้งหมด หรือบางส่วนจากประสบการณ์ ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ จากเกิดจนตายการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นพฤติกรรมของผู้เรียนอาจเป็นฝ่ายจัดกระบวนการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ตนเองหรือผู้เรียนอาจได้รับประสบการณ์จากผู้อื่นจัดให้ทั้งแบบตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งคำว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการมองในแง่ของตัวผู้เรียน โดยมีความเชื่อว่าตัวบุคคลคือผู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมของผู้เรียน ส่วนคำว่า การศึกษาตลอดชีวิตจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับแนวทางหรือการเป็นผู้จัดว่าจะต้องเตรียมกระบวนการหรือประสบการณ์อย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตลอดชีวิตของผู้นั้น ความสำคัญของนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ก็คือช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่าง อิสระและมีคุณภาพ นวัตกรรมต่าง ๆ สามารถช่วยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนิน ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุขและปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการช่วยพยุงการเดิน การช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวัน ความสำคัญของนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมายถึง การนำเอาความรู้เทคโนโลยีและความคิดสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ ความปลอดภัย ความเป็นอยู่ที่ดีและโอกาสในการมีส่วนร่วมในสังคม (โสภา ขันทะเสน และคณะ, 2564) ที่ให้การดูแลหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุต้องตระหนักถึงกลุ่มผู้สูงอายุว่าเป็นวัยที่สภาพร่างกาย จิตใจ และสถานภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยลงตามธรรมชาติ ซึ่งจะมีความต้องการที่ต้องให้ความสำคัญโดยความต้องการของผู้สูงอายุที่สำคัญ สอดคล้องกับกาญจนา พิบูลย์ และคณะ (2559) กล่าวไว้ว่า ความต้องการของผู้สูงอายุแบ่งเป็นความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุ ความต้องการทางด้านจิตใจ ของผู้สูงอายุ และความต้องการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมมีความจำเป็น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลให้ประชากรอายุยืนยาวขึ้น เกิดความต้องการด้าน สุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น นวัตกรรมจึงสามารถเข้ามาช่วยเติมเต็มความต้องการ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้สูงอายุได้ และจะช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้ อย่างอิสระและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยจะช่วยในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านสุขภาพกายนวัตกรรมสามารถช่วยส่งเสริมสุขภาพกายของผู้สูงอายุได้ นอกจากนี้ยังจะช่วยส่งเสริมให้สังคมไทยมีความเข้าใจและยอมรับผู้สูงอายุอย่าง เท่าเทียมอีกด้วย ดังนั้นแนวทางการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม (ทรงศักดิ์ รักพ่วง และภุชงค์ เสนานุช, 2562) การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำเป็นต้องมีการร่วมมือ กันจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยภาครัฐมีหน้าที่ในการ กำหนดนโยบายและสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม ภาคเอกชนมีหน้าที่ในการส่งเสริมและ สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม และภาคประชาสังคมมีหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรม ความร่วมมือของทุกภาคส่วนจะช่วยให้การพัฒนา นวัตกรรมเพื่อการพัฒนา

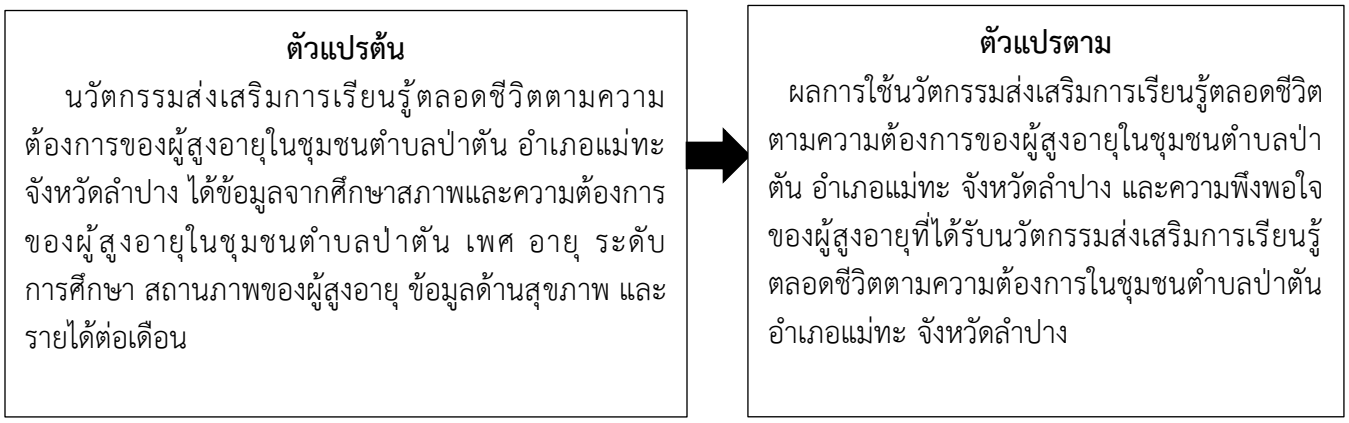
Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยภาครัฐสามารถดำเนินการได้ (อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์, 2562)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดพฤฒิพลัง (Active Ageing) ขององค์การอนามัยโลก ปี 2002 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ สุขภาวะ (Health) การมีส่วนร่วม (Participation) และความมั่นคงปลอดภัย (Security) (World Health Organization, 2002) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of need theory) แนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) และความต้องการที่ต้องให้ความสำคัญโดยความต้องการของผู้สูงอายุที่สำคัญดังนี้ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ 3) ด้านความต้องการทางสังคม และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยใช้การวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed-Method Research) การวิจัยแบบผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 50 คน วิธีการเลือกตัวอย่างที่สมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และมีความต้องการการสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมศักยภาพ ความสามารถ และคุณภาพชีวิตของ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

ผู้สูงอายุ 4 ด้านได้แก่ ด้านความต้องการทางกาย ด้านความต้องการทางจิตใจ ด้านความต้องการทางสังคม และด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1.2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi –Structured Interview) จุดประสงค์เพื่อสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของผู้สูงอายุ ข้อมูลด้านสุขภาพ และรายได้ต่อเดือน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้สูงอายุ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การวัดระดับความต้องการ 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้มากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้มาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้ปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้น้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้น้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำคะแนนที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์การประเมินค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีความต้องการเรียนรู้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้น้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

1.2.3 แบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) ใช้บันทึกรายละเอียดเบื้องต้นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้สูงอายุ

1.2.4 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มโดยใช้แนวคำถามการสนทนากลุ่มและจากประเด็นข้อค้นพบของการศึกษาสภาพ ความต้องการการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในการดำเนินการระยะที่ 1 โดยผู้ร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วย ผู้บริหารและกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว ผู้สูงอายุ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

5. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้สูงอายุ

2. สร้างแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแบบบันทึกภาคสนาม ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบบันทึกภาคสนาม

2. สร้างเครื่องมือแบบบันทึกภาคสนามเพื่อเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

3. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือแบบบันทึกภาคสนามจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

5. นำแบบบันทึกภาคสนามที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นการสนทนากลุ่ม

2. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

3. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00

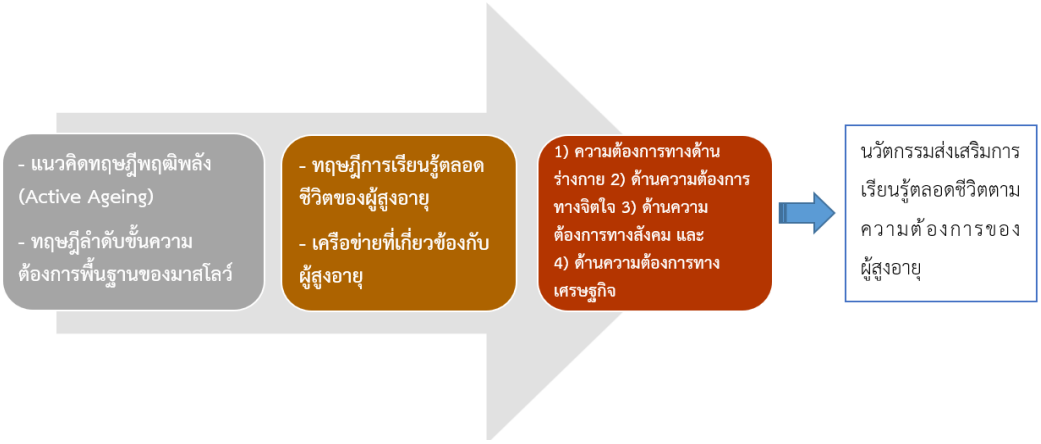
5. นำข้อคำถามเกี่ยวกับประเด็นการสนทนากลุ่มที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

1.3 การเก็บข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง สำหรับการดำเนินงานในระยะที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 2 การดำเนินงานระยะที่ 1
ที่มา: ผู้วิจัย

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method Research) มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธีการโดย

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การจัดกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตีความ (Interpretation)

ระยะที่ 2

ผลการดำเนินการนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 50 คน วิธีการเลือกตัวอย่างที่สมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และมีความต้องการการสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมศักยภาพ ความสามารถ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 4 ด้านได้แก่ ด้านความต้องการทางกาย ด้านความต้องการทางจิตใจ ด้านความต้องการทางสังคม และด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

1.2.1 แผนการออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

1.2.2 แบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) ใช้บันทึกรายละเอียดเบื้องต้นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้สูงอายุ

1.2.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับผลการดำเนินการนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแผนการออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

3. ปรับปรุงแก้ไขแผนการออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. นำแผนการออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

1.3 การเก็บข้อมูล

เป็นระยะที่คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้การการเก็บและรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ 3) ด้านความต้องการทางสังคม และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method Research) มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธีการโดย

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การจัดกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตีความ (Interpretation)

ระยะที่ 3

เป็นการศึกษาการนำนวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

1.1 แหล่งข้อมูล

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ที่เป็นสมาชิกศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตเทศบาลตำบลป่าตันนาครัว อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 50 คน วิธีการเลือกตัวอย่างที่สมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และมีความต้องการการสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมศักยภาพ ความสามารถ และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 4 ด้านได้แก่ ด้านความต้องการทางกาย ด้านความต้องการทางจิตใจ ด้านความต้องการทางสังคม และด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1.2.1 แบบสอบถามผลการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

1.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

1.2.3 แบบบันทึกภาคสนาม (Field Note) ใช้บันทึกรายละเอียดเบื้องต้นของการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้สูงอายุ

1.2.4 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวข้องกับส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

1.2.5 เครื่องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกข้อมูลจากการสนทนา การสอบถามในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถามผลการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามผลการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. สร้างแบบสอบถามผลการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพแบบสอบถามผลการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. นำแบบสอบถามผลการใช้นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยวตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องกับนิยาม โดยผู้ทรงวุฒิ

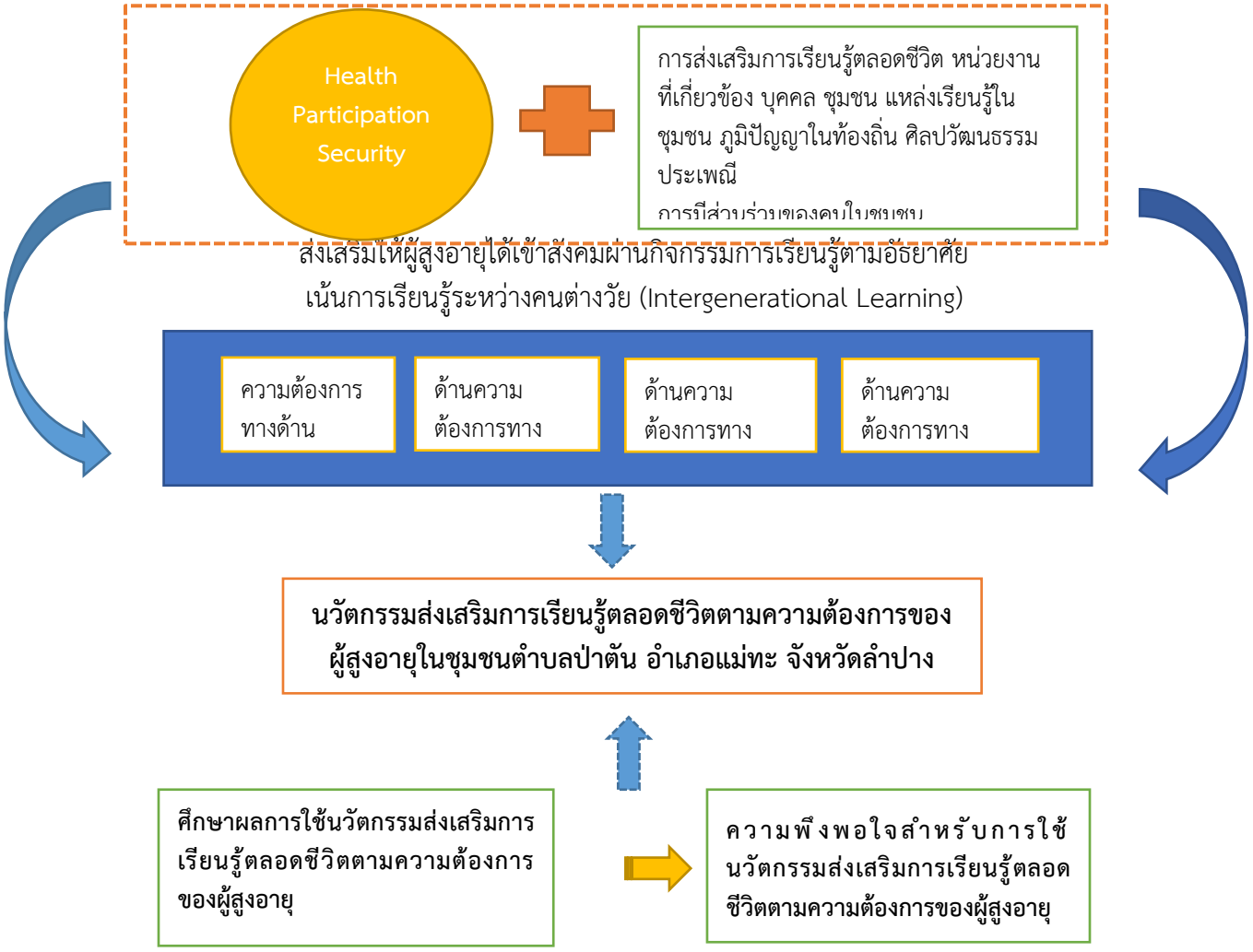
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try-Out)

4. ตรวจสอบและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา ตรวจสอบคุณภาพโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

1.3 การเก็บข้อมูล

เป็นการศึกษาการนำนวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง สำหรับการดำเนินงานในระยะที่ 2 และระยะที่ 3 ดังนี้

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method Research) มีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธีการโดย

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การจัดกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการตีความ (Interpretation)

ผลการวิจัย

1. ออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จากการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ข้อมูลทั่วไป		**จำนวน (ร้อยละ)**
เพศ		
	ชาย	4 (1.14)
	หญิง	52 (92.86)
อายุ (ปี)		
	60-69 ปี	35 (62.50)
	70-79 ปี	19 (33.93)
	80 ปีขึ้นไป	2 (3.57)
ข้อมูลทั่วไป		**จำนวน (ร้อยละ)**
ระดับการศึกษา		
	ไม่เคยเรียนหนังสือ	4 (1.14)
	ประถมศึกษา	40 (71.43)
	มัธยมศึกษา	7 (12.50)
	ปวช./อนุปริญญา	5 (8.93)
สถานภาพ		
	โสด	10 (17.86)
	สมรส	21 (37.50)
	หย่าร้าง	2 (3.57)
	หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)	23 (41.07)
รายได้ของผู้สูงอายุ		
	ไม่มีรายได้	13 (23.21)
	น้อยกว่า 1,000 บาท	9 (16.07)
	1,000-2,000 บาท	23 (41.07)
	3,000-5,000 บาท	8 (14.29)

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

มากกว่า 5,000 บาท	3 (5.36)
กลุ่มอาชีพของผู้สูงอายุ	
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	17 (30.36)
เกษตรกรรม	22 (39.29)
กลุ่มเกษียณจากหน่วยงานราชการ	4 (7.14)
กลุ่มรับจ้าง	7 (12.50)
กลุ่มค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4 (7.14)
กลุ่มพ่อบ้าน/แม่บ้าน	2 (3.57)

2.1 เป้าหมายในการจัดการศึกษา

ข้อคำถาม	จำนวน คน (ร้อยละ)
1. เพื่อการปรับตัวในวัยผู้สูงอายุ	30 (53.57)
2. เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต	24 (42.86)
3. เพื่อความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคม	23 (41.07)
4. เพื่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้สูงอายุ	24 (42.86)
5. เพื่อการดูแลรักษาสุขภาพของผู้สูงอายุ	34 (60.71)
6. เพื่อความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้สูงอายุ	25 (44.64)
7. เพื่อการศึกษาต่อเนื่องของผู้สูงอายุ	11 (19.64)
8. เพื่อการมีรายได้เลี้ยงดูตนเองของผู้สูงอายุ	18 (32.14)

2.2 ด้านการออกกำลังกาย อาหารและการพักผ่อน

ข้อคำถาม	จำนวน คน (ร้อยละ)
1. การออกกำลังกาย	44 (73.30)
2. วิ่ง/เดินเร็ว	16 (26.70)
3. แอโรบิค/เปตอง/ฮูลาฮูบ	7 (11.70)
4. โยคะ/รำกระบอง	7 (11.70)
5. เล่นเครื่องออกกำลังกาย	6 (10.00)
6. การตรวจสุขภาพ	12 (20.00)
7. อาหารที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ	12 (20.00)
8. การพักผ่อนนอนหลับที่เหมาะสมในวัยผู้สูงอายุ	15 (25.00)

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

2.3 เนื้อหาด้านการปรับตัวทางสังคมและจิตใจ	
ข้อคำถาม	**จำนวน คน (ร้อยละ)**
1. ปรับตัวทางสังคมและจิตใจการสร้างความสัมพันธ์ดีกับบุคคลภายในครอบครัวญาติพี่น้อง	30 (50.00)
2. ปรับตัวทางสังคมและจิตใจการสร้างความสัมพันธ์ดีกับบุคคลในวัยเดียวกัน	31 (51.70)
3. การเผชิญกับการสูญเสียบุคคลที่เป็นที่รัก	30 (50.00)
4. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจของตนเอง	19 (31.70)
5. การฝึกจิต/ฝึกสมาธิเพื่อพัฒนาจิตใจ	24 (40.00)
6. ธรรมะเพื่อเข้าใจชีวิต	25 (41.70)
7. งานอดิเรก เช่น อ่านหนังสือ เลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้	40 (66.70)
2.4 เนื้อหาด้านการออม	
ข้อคำถาม	**จำนวน คน (ร้อยละ)**
1. การวางแผนและการจัดทำแผนการออม	6 (10.00)
2. ความรู้เรื่องลงทุน	1 (1.70)
3. การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	3 (5.00)
4. การหารายได้เสริม	29 (48.30)
2.5 เนื้อหาด้านการเรียนรู้	
ข้อคำถาม	**จำนวน คน (ร้อยละ)**
1. การพัฒนาวิธีการเรียนรู้	2 (3.30)
2. ความสามารถในการใช้แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ	14 (23.30)
3. การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง	13 (21.70)
4. การฝึกนิสัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	31 (51.70)
5. การได้รับการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้จากหน่วยงานต่างๆ	34 (56.70)
6. การได้รับการศึกษาพื้นฐานในการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ	20 (33.30)
7. การได้รับการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้	30 (50.00)
8. การใช้เวลาว่างในวัยผู้สูงอายุ	33 (55.00)
2.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้	
ข้อคำถาม	**จำนวน คน (ร้อยละ)**
1. สื่อบุคคล	38 (63.30)
2. บุคคลในครอบครัว	42 (70.00)
3. แกนนำชุมชน	36 (60.00)
4. แหล่งเรียนรู้ต่างๆ	37 (61.70)
5. หอกระจายข่าว โทรทัศน์ วิทยุ	46 (76.70)

จากตารางที่ 1 การสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อนำข้อมูลมาออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีกรอบเนื้อหาเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

1) ความต้องการทางด้านร่างกาย 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ 3) ด้านความต้องการทางสังคม และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ความต้องการพื้นฐาน	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง	การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ความต้องการทางด้านร่างกาย	1. เสริมสร้างสุขภาพร่างกาย ช่วยเพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ข้อต่อ และกระดูก ลดความเสี่ยงในการเกิดโรคสำหรับผู้สูงอายุ 2. เพิ่มความคล่องตัวและสมดุล ช่วยพัฒนาความสมดุลและการเคลื่อนไหว เพื่อลดโอกาสการหกล้ม ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการบาดเจ็บในผู้สูงอายุ	3	 การให้ความรู้เรื่องการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ ข้อควรระวังการบริโภคอาหารสำหรับผู้สูงอายุ การใช้ยาที่ถูกวิธี การจัดบรรยากาศและภาพแวดล้อมที่ดีภายในบ้าน การออกกำลังกายที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ	- เพิ่มความแข็งแรงของร่างกาย ช่วยเสริมสร้างกล้ามเนื้อ กระดูกและข้อต่อให้แข็งแรง ลดความเสี่ยงของการเกิดโรคกระดูกพรุนและการบาดเจ็บจากการหกล้ม - ปรับปรุงการทำงานของระบบหัวใจและหลอดเลือด การออกกำลังกายช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการไหลเวียนของเลือด ลดความเสี่ยงต่อโรคหัวใจและโรคหลอดเลือดสมอง - เพิ่มความสมดุลและการเคลื่อนไหว ช่วยพัฒนาความคล่องตัวและสมดุล ลดโอกาสการหกล้ม ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการบาดเจ็บในผู้สูงอายุ - เพิ่มความยืดหยุ่นของร่างกาย ช่วยให้กล้ามเนื้อและข้อต่อมีความยืดหยุ่น ลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บจากกิจกรรมในชีวิตประจำวัน - ชะลอความเสื่อมของร่างกาย การออกกำลังกายสม่ำเสมอสามารถช่วยชะลอการเสื่อมสภาพของร่างกายที่มาพร้อมกับอายุได้

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

ความต้องการพื้นฐาน	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง	การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ด้านความต้องการทางจิตใจ	1. เสริมสร้างสุขภาพจิต ช่วยลดความเครียด ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้าที่มักเกิดขึ้นในผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้เกิดความผ่อนในจิตใจ 2. ส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองยังมีบทบาทและคุณค่าในสังคมในตนเอง 3. ส่งเสริมการฝึกสมอง ช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองและรักษาความสามารถทางปัญญา ทำให้ลดโอกาสเกิดโรคทางสมอง เช่น โรคสมองเสื่อม 4. สนับสนุนการปรับตัวทางจิตใจ ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิต เช่น การเกษียณ การสูญเสียคนรัก	6	 กิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้สูงอายุควรคำนึงถึงการให้โอกาสผู้สูงอายุมีส่วนร่วม การให้ความรู้เกี่ยวกับสภาวะทางจิตใจสำหรับผู้สูงอายุ กิจกรรมนันทนาการ	- ลดความเครียดและความวิตกกังวล กิจกรรมทางจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลาย ลดความเครียด ความกังวล และภาวะซึมเศร้า ซึ่งพบได้บ่อยในวัยสูงอายุ - เสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและยังคงมีบทบาทสำคัญในครอบครัวและสังคม เพิ่มความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง - ส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดี การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น ทำให้รู้สึกมีความสุขและมองโลกในแง่บวกมากขึ้น - ลดความรู้สึกโดดเดี่ยว กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้สูงอายุมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยลดความรู้สึกเหงาและโดดเดี่ยว เสริมสร้างความผูกพันทางสังคมและครอบครัว - เสริมสร้างความจำและการทำงานของสมองการทำกิจกรรมที่กระตุ้นสมอง เช่น การเล่นเกม การอ่านหนังสือ หรือการแก้ปริศนา ช่วยชะลอการเสื่อมถอยของสมอง ลดความเสี่ยงในการเกิดโรคอัลไซเมอร์และภาวะสมองเสื่อม - เพิ่มความยืดหยุ่นทางอารมณ์ กิจกรรมทางจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์และความเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ดีขึ้น เช่น การสูญเสียหรือความเจ็บป่วย - ส่งเสริมการนอนหลับที่ดี การมีสุขภาพจิตที่ดีช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพักผ่อนได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้การนอนหลับมีคุณภาพและเพียงพอ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

ความต้องการพื้นฐาน	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง	การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	หรือการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพ 5. สร้างความสมดุลในชีวิตประจำวัน ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขและมีความพอใจในชีวิตประจำวัน รู้สึกว่ามีชีวิตที่มีจุดหมายและเป้าหมาย			
ด้านความต้องการทางสังคม	1. เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้พบปะพูดคุย และสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ช่วยลดความโดดเดี่ยวและความรู้สึกแยกตัวจากสังคม 2. ส่งเสริมความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองยังคงมีบทบาทในครอบครัวและสังคม สร้างความมั่นใจในตนเองและความรู้สึกเป็นที่ยอมรับ 3. แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดประสบการณ์	6	 การให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เศรษฐกิจและ เทคโนโลยี รวมทั้งแนวทางการดำเนินชีวิตในวัยชรา ประกอบด้วย กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมการปลูกแคคตัส เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของผู้งอายุ การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน	- ลดความโดดเดี่ยวและภาวะซึมเศร้า การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ลดความรู้สึกเหงาและความเครียดที่อาจนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า - ส่งเสริมสุขภาพจิต กิจกรรมทางสังคมช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุข ความพึงพอใจในชีวิตและเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี - เสริมสร้างความมั่นใจในตนเองการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าตนเองยังมีบทบาทและคุณค่า ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง - ส่งเสริมการสื่อสารและความสัมพันธ์ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์กับผู้อื่นช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในครอบครัวและสังคม - กระตุ้นการทำงานของสมองการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

ความรู้ และภูมิปัญญาที่ตนมีสู่คนรุ่นหลัง	สมองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันการเสื่อมถอยของสมองและความจำ
4. สนับสนุนการสร้างเครือข่ายทางสังคมการเข้าร่วมกิจกรรมสังคมช่วยให้ผู้สูงอายุได้พบกับเพื่อนใหม่ๆ ขยายเครือข่าย ความสัมพันธ์ทางสังคม	- สนับสนุนการออกกำลังกายและสุขภาพกาย กิจกรรมบางอย่างที่ทำร่วมกับผู้อื่น เช่น การออกกำลังกายเป็นกลุ่ม หรือทำกิจกรรมกลางแจ้ง ส่งผลดีต่อสุขภาพกาย เพิ่มความแข็งแรงและความยืดหยุ่นของร่างกาย
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ช่วยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน สร้างความผูกพันและรับรู้ว่าตนเองยังมีบทบาทในการพัฒนาสังคม	- เสริมสร้างความผูกพันกับครอบครัวและชุมชน กิจกรรมทางสังคมที่ผู้สูงอายุเข้าร่วมช่วยให้เกิดความผูกพันที่แน่นแฟ้นมากขึ้นกับครอบครัว เพื่อนฝูง และชุมชน
6. พัฒนาทักษะทางสังคมช่วยให้ผู้สูงอายุพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การฟัง และการเข้าใจผู้อื่น ส่งเสริมการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสมดุลและมีความสุข	- เพิ่มความสนุกสนานและความพึงพอใจในชีวิต กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลายและมีความสนุกสนานในชีวิตประจำวัน ลดความจำเจและความเครียด สร้างความสมดุลในชีวิต การมีส่วนร่วมในสังคมช่วยสร้างสมดุลในชีวิตผู้สูงอายุ ทำให้รู้สึกว่าชีวิตมีความหมายและเป้าหมาย

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

ความต้องการพื้นฐาน	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง	การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ	1. เสริมสร้างรายได้ช่วยให้ผู้สูงอายุมีโอกาสสร้างรายได้เสริมเพื่อลดภาระทางการเงิน 2. ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ลดการพึ่งพาครอบครัวหรือสวัสดิการจากภาครัฐ 3. ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ช่วยให้ผู้สูงอายุมีโอกาสได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างผู้สูงอายุในกลุ่มต่าง ๆ 4. พัฒนาทักษะและความรู้ทางเศรษฐกิจช่วยให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางการเงิน การตลาด และการสร้างอาชีพเสริม 5. ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ช่วยให้	9	 การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอาชีพและสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ การให้ความรู้ในเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุสิทธิประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุและอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอาย	- สร้างรายได้เสริมกิจกรรมส่งเสริมด้านเศรษฐกิจช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถหารายได้เสริมเพื่อช่วยในการดำรงชีวิต ลดความต้องการพึ่งพาครอบครัวหรือการสนับสนุนจากภาครัฐ - ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง กิจกรรมเหล่านี้ช่วยให้ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางการเงิน ทำให้พึ่งพาตนเองได้ดีขึ้น และลดการพึ่งพาผู้อื่นในเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ - เพิ่มทักษะและความรู้ทางการเงิน ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ทักษะการทำงาน การจัดการธุรกิจ และการบริหารการเงิน ส่งผลให้สามารถจัดการเงินที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ - เพิ่มความภาคภูมิใจและคุณค่าในตนเองการทำกิจกรรมเศรษฐกิจทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองและการมีบทบาทในสังคม - ลดภาระครอบครัวการที่ผู้สูงอายุมีรายได้ของตนเอง ช่วยลดภาระทางการเงินที่ต้องพึ่งพาจากบุตรหลานหรือครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีการจัดการเงินที่ดีขึ้น - ส่งเสริมสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการทำงานหรือทำกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยว เสริมสร้างความสุขและความพึงพอใจในชีวิต - สนับสนุนการทำงานร่วมกับชุมชนกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น การทำวิสาหกิจชุมชน ช่วยให้ผู้สูงอายุได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นและสร้างเครือข่ายทางสังคมที่เข้มแข็ง - ส่งเสริมการใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์การทำกิจกรรมเศรษฐกิจช่วยให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้ชีวิตมีความหมายและไม่รู้สึกว่าไม่มีอะไรทำ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

ความต้องการพื้นฐาน	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง	การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจและจิตใจ 6. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มหรือชุมชน กิจกรรมบางอย่างช่วยสนับสนุนให้ผู้สูงอายุรวมกลุ่มทำงานร่วมกัน เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและแบ่งปันความรู้กัน			- ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับชุมชน การที่ผู้สูงอายุมีบทบาทในการทำงานหรือธุรกิจขนาดเล็กสามารถส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนและท้องถิ่นได้ - ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ กิจกรรมเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำและปัญหาทางเศรษฐกิจในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย
		รวม 24 ชั่วโมง		

2. ศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ทางด้านร่างกาย	**4.53**	**0.45**	**มากที่สุด**
1. กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ	4.59	0.49	มากที่สุด
2. กิจกรรมการให้ความรู้เรื่องสุขภาพกาย	4.41	0.49	มาก
3. การให้ความรู้เรื่องของการออกกำลังกายที่ถูกวิธี	4.50	0.50	มากที่สุด
4. การให้ความรู้เรื่องการจัดการที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมที่ดี	4.21	0.41	มาก
5. การได้รับความรู้เรื่องดูแลตรวจสุขภาพและการรักษาพยาบาลที่รวดเร็ว	4.80	0.39	มากที่สุด
6. กิจกรรมการจัดหางานให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการทำงาน	4.39	0.41	มาก
7. การเข้าร่วมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนต่างวัยหรือวัยเดียวกันในศูนย์บริการที่จัดให้	4.80	0.39	มากที่สุด

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

ประเด็นคำถาม	$\overline{X}$	S.D	แปลผล
ทางด้านจิตใจ	**4.59**	**0.46**	**มากที่สุด**
8. กิจกรรมที่เกี่ยวกับทางศาสนา	4.57	0.49	มากที่สุด
9. กิจกรรมให้ความรู้เรื่องความเครียดในผู้สูงอายุ	4.54	0.44	มากที่สุด
10. กิจกรรมให้ความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่มีผลกระทบต่อจิตใจ	4.36	0.47	มาก
11. กิจกรรมให้ความรู้การเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจก่อนเข้าวัยสูงอายุ	4.79	0.41	มากที่สุด
12. กิจกรรมการพบปะพูดคุยกับคนวัยอื่น ๆที่ไม่ใช่วัยเดียวกัน เพื่อพักผ่อนจิตใจ	4.48	0.49	มาก
13. กิจกรรมบำบัดจิตใจ การผ่อนคลายความเครียด	4.80	0.38	มากที่สุด
ทางด้านสังคม	**4.59**	**0.81**	**มากที่สุด**
14. กิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจ เช่น กิจกรรมอาสาสมัคร	4.57	0.49	มากที่สุด
15. กิจกรรมทางการกีฬาในชุมชน	4.54	0.45	มากที่สุด
16. กิจกรรมนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	4.59	0.45	มากที่สุด
17. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง ความต้องการของผู้สูงอายุ	4.57	0.45	มากที่สุด
18. เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุนำความรู้ ประสบการณ์ลงสู่ภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงทั้ง กิจกรรมจิตอาสา การทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนและผู้สูงอายุด้วยกัน	4.68	0.46	มากที่สุด
ทางด้านเศรษฐกิจ	**4.69**	**0.75**	**มากที่สุด**
19. กิจกรรมการเรียนรู้วิธีการใช้จ่ายเงินจากรายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัด	4.68	0.41	มากที่สุด
20. กิจกรรมการเรียนรู้แผนการลงทุนกับเงินเก็บที่มีเพื่อให้งอกเงย	4.41	0.49	มาก
21. กิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ	4.61	0.46	มากที่สุด
22. กิจกรรมการเรียนรู้และฝึกอบรมวิชาชีพ	4.61	0.46	มากที่สุด
23. กิจกรรมส่งเสริมรายได้ของผู้สูงอายุ	4.80	0.40	มากที่สุด
24. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตัวเองได้	4.57	0.49	มากที่สุด
25. การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนและการสร้างรายได้สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	4.81	0.40	มากที่สุด
รวม	**4.60**	**0.62**	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.62 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านรายพบว่า ทางด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทางจิตใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมากที่สุด ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.81 อยู่ในระดับมากที่สุด และทางเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.75 อยู่ในระดับมากที่สุด

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), March-April 2025
Old ISSN 2774-0374: New ISSN 2985-2749
Website: https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index

อภิปรายผล

การออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง การสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อนำข้อมูลมาออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีกรอบเนื้อหาเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย จำนวน 3 ชั่วโมง 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ จำนวน 6 ชั่วโมง 3) ด้านความต้องการทางสังคม จำนวน 6 ชั่วโมง และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ จำนวน 9 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง เป็นการออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต การออกแบบนวัตกรรมดังกล่าวเป็นการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงการนำความรู้จากชุมชน เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือความรู้ ความสามารถต่าง ๆ ของคนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุ ดังที่ชวลิต ขอดศิริ และคณะ (2567) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาในรูปแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงวัยจึงเป็นหลักชัยของสังคม โดยนำแนวคิดสำคัญที่มาจากการศึกษาผู้สูงวัยขององค์การอนามัยโลกที่มุ่งเน้นการมีสุขภาพที่ดี มีหลักประกันในชีวิตและการมีส่วนร่วม โดยมีแนวทางจัดกิจกรรมการศึกษา 3 ประเภท ประกอบด้วย 1. การศึกษาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ 2. กิจกรรมการฝึกอาชีพเพื่อสร้างรายได้และการพึ่งตนเอง 3. กิจกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยตระหนักถึงความสอดคล้องกับโลกยุคการเปลี่ยนแปลงฉับพลันทางดิจิทัลเพื่อนำมาสู่การประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตสำหรับผู้สูงวัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นองค์รวมที่แสดงออกถึงความอยู่ดีมีสุข ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ มีความมั่นคงในชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมที่สอดคล้องบริบทของสังคมไทยได้อย่างยั่งยืน จะเห็นได้ว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความต้องการการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุด้านการ ปรับตัวทางด้านสังคม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการ เนื้อหาด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนภายใน ครอบครัวหรือญาติพี่น้องและด้านกิจกรรมการมีส่วนร่วม ในการแสดงออกทางความคิดในการประชุมหรือการแสดง ประชามติต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (กิจปพน ศรีธานี และคณะ, 2563) สอดคล้องกับการศึกษาของ อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2555) พบว่าช่วงกลุ่มอายุ ที่ผู้สูงอายุต้องการการจัดการศึกษาตลอดชีวิตส่วนใหญ่อยู่ ในช่วงอายุ 60-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.89 และเมื่อผู้สูงอายุมีอายุยืนยาวมากขึ้น เงินออมก็ยิ่งลดลงไปเรื่อย ๆ ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้และต้องพึ่งพิงคนในครอบครัว พึ่งพิงบุตรหลาน รวมไปถึงต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการดูแล สุขภาพในช่วงปลายของชีวิตซึ่งเมื่อเกิดการเจ็บป่วยจะต้องมีการนำเงินออมมาใช้จ่าย ด้วยเหตุนี้ผู้สูงอายุจึงต้องการ เรียนรู้วิธีการออมเงินเพื่อที่จะได้ดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามอัตภาพ

การศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.62 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านราย พบว่า ทางด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทางจิตใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมากที่สุด ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.81 อยู่ในระดับมากที่สุด และทางเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.75 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก นวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดจากความต้องการของผู้สูงอายุที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุเอง ดังที่ ศิริลักษณ์ คัมภิรานนท์ และคณะ (2564) รูปแบบนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนและโรงเรียน ผู้สูงอายุเป็นฐานของตำบลท่าสาป มีประเด็นจุดเน้นแหล่งเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ฉะนั้น แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของตำบลท่าสาป ได้แก่ เขื่อน /ฝาย โรงเรียนผู้สูงอายุ ศูนย์วัฒนธรรมชุมชน, ศูนย์สาธิตการทำนาและการเกษตร วัด /มัสยิด โรงเรียนผู้สูงอายุ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม Otop, เกษตรกรรม /สวน/ ที่นา โดยมีกรอบเนื้อหาเรียนรู้ด้วยตนเองใน มิติสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ โดยเทศบาลตำบลท่าสาปได้ใช้ฐานชุมชนสร้าง รูปแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุ คือ ใช้กลุ่มองค์กรและบุคคลทำงานจิตอาสา ภายใต้แนวคิดหมอประจำบ้านมาทำงานบริการเชิงรุก เชื่อมการเรียนรู้ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง และขับเคลื่อนงานรณรงค์การฉีดวัคซีน และการป้องกันโรคโค

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

วิด 19 ให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุในตำบลท่าสาป ส่วนการใช้ฐานโรงเรียนผู้สูงอายุจะใช้นวัตกรรมการเรียนรู้คือ รุ่นพี่โรงเรียนมีสุข ผู้สูงวัย ตำบลท่าสาป มีกิจกรรมการสอดส่องการดูแลผู้สูงวัยหน้าใหม่ และดูแลกลุ่มติดบ้านติดเตียง ทาง โทรศัพท์ อีกทั้งวิภาดา มุกดา และ สรินยา สมบุญ (2563) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านสุขภาพกายและจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านเศรษฐกิจและรายได้และด้านนันทนาการ สอดคล้องกับ Haggstrom (2003) ได้กล่าวว่า กิจกรรมการเรียน รู้ที่มุ่งเพื่อการพัฒนาความรู้ ทักษะและความสามารถ ประกอบด้วย รูปแบบของการศึกษาและการฝึกอบรม ที่หลากหลายทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตรงกับ Zhan (1992) ได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมาจากปัจจัยพื้นฐานของบุคคล สภาวะทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและอายุ มีอิทธิพลต่อการรับรู้ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเมินได้ทั้งด้านวัตถุวิสัย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจในชีวิต ด้านสุขภาพ ด้านการทำงานของร่างกายและด้านสังคมเศรษฐกิจ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (2552) ได้กล่าวว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการที่แตกต่างออกไป ประกอบด้วย ผู้สูงอายุต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดมีที่อยู่อาศัยที่สะอาดอากาศดี มีอาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะและได้รับการตรวจสุขภาพและรักษาพยาบาลที่สะดวกรวดเร็วทันท่วงที ผู้สูงอายุมีความต้องการที่แตกต่างออกไป ประกอบด้วย ผู้สูงอายุต้องการช่วยเหลือสังคมและมีบทบาทในสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของ ชุมชนและสังคม และสอดคล้องกับชูชัย สมิทธิไกร (2554) ได้กล่าวว่า เทคนิคสำคัญในการจัดการเรียนรู้เหมาะสาหรับผู้ใหญ่ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง โดยเน้นการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เช่น การร้องเพลง การปรบมือเป็นจังหวะพร้อมกัน การร้องเพลงประกอบท่าทาง การเล่นเกมสั้น ๆ เป็นต้น อีกทั้งสอดคล้องกับ Nordstrom (2011) ได้กล่าวว่า ความจำเป็นของการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาตัวบุคคล สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมของประเทศชาติและของโลก

องค์ความรู้ใหม่

การออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง การสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุเพื่อนำข้อมูลมาออกแบบนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง โดยมีกรอบเนื้อหาเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย จำนวน 3 ชั่วโมง 2) ด้านความต้องการทางจิตใจ จำนวน 6 ชั่วโมง 3) ด้านความต้องการทางสังคม จำนวน 6 ชั่วโมง และ 4) ด้านความต้องการทางเศรษฐกิจ จำนวน 9 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง

การศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุที่ได้รับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.62 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาด้านราย พบว่า ทางด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทางจิตใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.46 อยู่ในระดับมากที่สุด ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.81 อยู่ในระดับมากที่สุด และทางเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.75 อยู่ในระดับมากที่สุด

การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่เกิดจากความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนย่อมส่งผลให้เกิดการรเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ผู้สูงอายุอีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบและพัฒนานัวตกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพ

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

ข้อเสนอแนะ

จากผลงานวิจัยนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เป็นข้อมูลที่แสดงผลจากความต้องการของผู้สูงอายุในชุมชนหรือในบริท ซึ่งอาจเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปวิเคราะห์หรือใช้ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การออกแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สูงอายุมีความต้องการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังนั้นควรมีการจัดหรือออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุให้ครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว โดยอาจต้องบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมให้ ผู้สูงอายุยอมรับและรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงเสียแต่เนิ่น ๆ เพื่อสร้างความพร้อมในการปรับตัวที่จะเป็นผู้สูงอายุอย่างมีความสุขต่อไปในอนาคต

2. ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีความสัมพันธ์กับความต้องการ การเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในเชิงรายละเอียดของเนื้อหา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้อายุจึงควรสอดคล้องกับปัจจัยดังกล่าวเพื่อเป็นการส่งเสริมให้การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุเกิดประโยชน์สูงสุดในระดับพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของผู้สูงอายุ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และการออกแบบหลักสูตรสำหรับผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กฤษณะพงษ์ ดวงสุภา และสยัมภู ใสทา. (2564). การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย ของประชากรก่อนวัยสูงอายุ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. *วารสารสาธารณสุขล้านนา*, 17(1), 52-63.

กาญจนา พิบูลย์, พวงทอง อินใจ, มยุรี พิทักษ์ศิลป์, และพิสิษฐ์ พิริยาพรรณ. (2559). ความต้องการในการจัดบริการการดูแลผู้สูงอายุแบบไปกลับคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 11(2), 45-52.

กิจปพน ศรีธานี, ศศิธร กันหาจันทร์, วรุณยุภา หาสีโน และโยธะกา เย็นวัฒนา. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลแวงนาง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารถคาม. *วารสารราชพฤกษ์*, 18(2), 1-8.

ชวลิต ขอดศิริ, วชิรา เครือคำอ้าย และดารณีย์ พยัคฆ์กุล. (2567). กลยุทธ์สื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ “หัวใจกตัญญู” เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมชนบท จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารปณิธาน*, 20(1), 11-21.

ชูชัย สมิทธิไกร. (2554). *พฤติกรรมผู้บริโภค.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทนงศักดิ์ ยิ่งรัตนสุข,ภาณุวัฒน์ เชิดเกียรติกูลและปณิตา วรรณพิรุณ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และอาชีพของผู้สูงอายุ: การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาวะพฤฒพลัง.* ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทรงศักดิ์ รักพ่วง และภุชงค์ เสนานุช. (2562). นวัตกรรมทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ: ความสำคัญต่อสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 7(2), 205-215.

วิภาดา มุกดา และสรินยา สมบุญ. (2563). การสร้างนวัตกรรมต้นแบบของโรงเรียนผู้สูงวัยในศตวรรษที่ 21 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 12 เมืองต้องห้ามพลาด. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 40(3), 65-80.

ศิริลักษณ์ คัมภิรานนท์ และคณะ. (2564). *นวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุโดย ใช้ชุมชนและโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมือง จังหวัดยะลา.* ทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2564 มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *คุณภาพของครูสู่คุณภาพการเรียนรู้*. แปลโดย สุรศักดิ์ หลาบมาลา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly’s Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2552). *ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550*. นนทบุรี: บริษัทวิกิจำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่ 21 : ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). บัญชีประชาชาติ (NI, QGDP, GPP). Retrieved June 25, 2024, from http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทยในมิติความต่างเชิงพื้นที่ พ.ศ. 2564*. Retrieved June 25, 2024, from https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1610945020-322_0.pdf

สุธีรา บัวทอง สุทธิพงศ์ สภาพอัตถ์ และศิริณา จิตต์จรัส. (2558). ผู้สูงอายุกับเหตุผล ในการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้และสิ่งที่ต้องการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ศิลปากร*, 12(1), 6-17.

สุมาลี สังข์ศรี. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21*.กรุงเพทฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

โสภา ขันทะเสน และคณะ. (2564). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(9), 47-60

อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์. (2562). *ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกรมกิจการผู้สูงอายุตามแผนปฏิบัติราชการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และแผนบูรณาการสร้างความเสมอภาคเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ*. นนทบุรี : โปเต้ ก็อปปี้จำกัด.

อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ. (2554). *การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุไทย*. แหล่งเผยแพร่: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.

Haggstrom, B.M. (Ed.). (2003). *The Role of Libraries in Lifelong Learning: Final Report of the IFLA Project under the Section for Public Libraries*. Retrieved. from http://www.ifla.org/publications/the-role-of-libraries-inlifelong-learning.

Martha R. Crowther, Michael W. Parker, W. A. Achenbaum, Walter L. Larimore, & Koenig, 2002). Rowe and Kahn's model of successful aging revisited: positive spirituality--the forgotten factor. *The Gerontologist*, 42(5), 613–620.

Nordstrom, N. M. (2011). *Top 10 Benefits of Lifelong Learning.* Retrieved July 20, 2013, from http://www.selfgrowth.com/articles/.

World Health Organization. (2002). *Active Ageing: A Policy Framework.* Geneva: World Health Organization.

Zhan, L. (1992). Quality of life: Conceptual and measurement issues. *Journal of Advance Nursing*, 17(7), 759-800.

Citation: Kaewkongpan, D., Chaiprom, P., Oonjitt, D., Kernchaiwong, D., Choothong, C., Thaisuchat, H., & Maneethong, P. (2025). Innovation Promotes Lifelong Learning According to the Elderly's Needs in the Pa Tan Community, Mae Tha District, Lampang Province. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 5 (2), 1079-1106; DOI: https://doi.org/10.60027/iarj.2025.282479